

In de voormalige loodsen en werkplaatsen aan de Zamenhofstraat zitten tegenwoordig allerlei soorten kunstenaars. Schilder Ad van Liempt kwam in 2000 uit Brabant – van de hei, het asfalt en de maïs – toen hij hier een atelier kon huren. Aan de voorkant met ramen die uitkijken over het IJ. Aan de overkant ligt het KNSM-eiland en een stukje van het Java-eiland. De skyline met al die scheve lijnen, het verschil in hoog en laag, is hem zo vertrouwd geworden dat het er niet meer toe doet of hij het nu echt mooi vindt of lelijk.

Naast hem zit de voormalige fabriek van AKZO, inmiddels overgenomen door het Amerikaanse bedrijf AlbeMarle. In de winter maken de slieren rook – of eigenlijk is het gewoon waterstoom die uit de hoge pijpen komen – de meest wonderlijke figuren in de lucht. Hij heeft gehoord dat er ooit een pontje was naar de overkant, voor de werklui. 's Ochtends en 's middags. Of dat nog ooit terugkomt? En of hij daar naar moet uitkijken? Voor Ad hoeft het niet zo. Als het mist, worden de twee kanten vanzelf naar elkaar toetrokken. Alsof ze één geheel zijn. Alsof ze bij elkaar horen.

NOORD

ZEEBURGEREILAND

Ria van der Liet en haar man kochten in 1989 één van de huizen op het Zeeburgereiland, aan de mond van het Amsterdam-Rijnkanaal. Er waren geruchten dat de huisjes op den duur gesloopt zouden moeten worden voor stadsontwikkeling.

Ria: 'Het KNSM-eiland waar wij op uitkijken was toen nog industriegebied met alleen loodsen en kranen. Dat was de tijd dat het 's nachts donker en stil was en je het gevoel had dat je echt buiten woonde. Nu hoor je het gerinkel van tram 26 en het verkeer op de A10. Met de bouw van het Venetiehof kregen we overburen.'

Wat Ria opvalt, is dat er eigenlijk zelden was hangt op de balkons. Er is ook een bewoner van een van de watervilla's die elke dag, weer of geen weer, 's ochtends met zijn bootje wegvaart. Waar gaat hij naar toe? Naar zijn werk? En kan hij daar met zijn bootje aanleggen? Zelf gaan zij eigenlijk zelden met hun bootje naar de overkant.

Ria vraagt zich wel eens af: 'Volgen zij daar aan de overkant, ons even goed als wij hen? Vragen zij zich ook allerlei dingen af over ons en onze gewoonten?'

tekst: Tineke Kalk
foto's: Fred Vermorken en Tineke Kalk

Aan de overkant

WATERGRAAFSMEER

Magriet-Marie: 'Drieënhalve jaar geleden zijn we uit het Centrum naar de Carolina MacGillavrylaan verhuisd, naar het gebouw Het Kasteel. Een modern kasteel weliswaar. Van buiten helemaal van glas en de brug waar je over heen loopt om bij de appartementen te komen, kan niet opgehaald worden. Ik vrees dat ze aan de Valetijnskade niet zo blij zijn geweest met onze komst. Eerst keken ze uit op een volkstuincomplex. Terwijl ik geniet van het uitzicht op die negentiende eeuwse architectuur. Ik ervaar het wonen op de scheidslijn van twee buurten, de Indische en de Hogeweg Buurt, als een voorrecht. De Indische

Buurt is gemêleerd, zwart en wit door elkaar met veel allochtone winkeliers. Het is een levendige buurt, jong en hip. Denk maar aan Studio K en het Javaplein. De Hogeweg Buurt is overwegend wit en de winkels zijn speciaalzaken. Daar betaal je dan ook een prijs voor. De overkant weet ons trouwens wel te vinden. Zoals met Sint Maarten, dan komen er allemaal kinderen van de Indische Buurt langs. Er wonen hier veel gezinnen met kinderen.

Wat mijn buurt is? Nou eigenlijk het complex zelf. Straks gaan we bollen planten. Want het mag wel kleurrijker buiten.'

DIEMEN

Hun hele leven lang heeft het echtpaar Meijer in Amsterdam gewoond, maar in 1996 zijn ze naar Diemen verhuisd, naar de flat het Fregat aan het Amsterdam-Rijnkanaal.

Onerlijk vinden ze het, dat zij niet mochten meedoen met het referendum van maart 1997 over de bouw van IJburg. Diemen is immers geen Gemeente Amsterdam. Mevrouw Meijer: 'De bewoners van Zuid-Oost, die mijlen ver weg wonen, mochten wel stemmen en ons, die er op uit zouden komen te kijken, werd niets gevraagd.'

Meneer Meijer: 'Wij hebben alle stadia van de bouw van IJburg meegemaakt. Van het inpakken van één van de meest vervuilde plekken in Nederland, de Diemerzee-dijk, tot het maandenlange lawaai van de heimachines, die storing veroorzaakten op de radio. Het was wel een fascinerend gezicht, dat land maken van water. Dat gebeurde centimeter voor centimeter.'

Mevrouw Meijer: 'IJburg lijkt zo dichtbij, maar ja dat kanaal zit er tussen hè. Wist u dat ik eerder in hartje Amsterdam zit dan in hartje IJburg?'

Meneer Meijer: 'Niet dat we dat erg vinden, want het is daar zo kaal en zo blokkerig. De Overkant lokt ons totaal niet.'